

ASHABIN TAMAMINI SEVMEK EHLİ SÜNNETİN TEMELİDİR

Ey kardeş! İmam Ali kerremallahu vechehu, velayeti Muhammediyye'nin (Sahibi üzerine salat, selam ve tazim olsun) ağırlığını taşıyıcı olun-ca, uzlet velilerinden olan ve kendilerinde velayet kemalatları tarafı üstün olan ebdal, evtad ve aktab makamlarının terbiyesi, O'nun (İmam Ali kerremallahu vechehu) imdadına ve yardımına ısmarlandı. Kutbul Medar ki kutubların kutbudur, onun başı, O'nun (İmam Ali kerremallahu vechehu) adımının altındadır. Emri ve mühim işleri, O'nun himayesinde ve riayetinde (gözetimi altında) cereyan eder. Medariyyetinin sorumluluğundan, O'nunla (İmam Ali kerremallahu vechehu'nun imdadı ile) çıkar.

Seyyidemiz (Efendimiz) Fatıma validemiz ve iki evladı iki İmam (Hasen ve Hüseyin) radiyellahu anhum da aynı şekilde, bu makamda O'na (İmam Ali kerremallahu vechehu) ortaklırlar.

Bil ki, Nebi aleyhis-selamın ashabının tamamı, büyük şahsiyetlerdir. Hepsini, tazim ile anmak gerekir.

Hatıb Enes'ten (radiyellahu anhu) rivayet edip şöyle dedi, Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu,

Allah beni seçti, benim için ashabı seçti, onlar içinden benim için hısımlar ve ensar seçti; her kim onlar içinde beni muhafaza ederse, Allah ta onu muhafaza eder, her kim onlar içinde bana eziyet ederse, Allah ta ona eziyet eder.'

Tabarani, İbni Abbas radiyellahu anhuma'dan rivayet etti ki, Resulul-lah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu, **'Kim ashabıma söverse, Allah'ın, meleklerin ve bütün insanların laneti o kişinin üzerine olsun.'**

İbni Adiyy, Aişe radiyellahu anhâ'dan rivayet etti Resulullah sallalla-hu aleyhi ve sellem buyurdu, **'Muhakkak ümmetimin en şerlileri, ashabım üzerine cüret edenlerdir.'**

Ashab arasında vakı' olan münazaa ve muharebelere gelince, onları güzel yorumlara ve manalara çevirmek gerekir; onları heva ve taassubtan uzak tutmak gerekir. Zira onların muhalefetleri, içtihad ve tevil üzerine dayandırılmıştı, heva ve heves üzerine değil. Ehli sünnet alimleri bunun üzerine icma ettikleri gibi.

Lakin bilmek gerekir ki İmam Ali radiyellahu anhu'nun muhalifleri, hata üzerine idiler. Hak, Ali tarafında idi. Lakin, hataları içtihad hatası olunca, ictihad sahibi levmedilmekten uzak olur ve kendisinden sorumlu tutulmak kaldırılmış olur.

Bu husus Mevakıf şarihi, Âmedî'den nakletti ki Cemel ve Sıffin vak'ası, içtihad üzerine vakı' olmuştu.

Şeyh Ebu Şükür Salimî Temhid'de açıkladı ki, Ehli Sünnet vel Cemaat Mezhebi, Muaviye ve beraberinde olan ashaptan bir taifenin, hata üzere olduğu görüşündedir. Hataları da içtihadidir.

Şeyh İbni Hacer Savaık'da derki, Muaviye'nin Ali (radiyellahu anhuma) ile çekişmesi, içtihad yolu üzere idi. Bu sözü, Ehli Sünnetin itikatlarından yaptı.

İmam Ali'nin muhaliflerini fasıklıkla vasıflamak ve sapıklığa nisbet etmek caiz değildir.

Kadı İyaz, Şifa isimli eserinde derki, Malik radiyellahu anhu dedi ki, Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'in ashabından birine kim söverse, (yani) Ebu Bekir'e, Ömer'e, Osman'a, Muaviye'ye veya Amr ibni As'a (Allah hepsinden razı olsun); eğer şöyle derse, 'dalalet ve küfür üzereydiler', bu kişi öldürülür. Eğer bundan başka şekilde insanların sövdüğü tarzda söverse, çok şiddetli olarak cezalandırılır.

Rafizilerin gulatı (en azgınları) nın dediği gibi, Ali'ye karşı savaşanlar kafir değildi. Bazılarının zannettiği gibi fasık değildiler.

Mevakıf Şarihi'nin arkadaşlarının ekserisine nisbet etmesi nasıl olur? Halbuki Sıddıka Aişe validemiz, Talha ve Zübeyir'de ashabtandır. Muhakkak Muaviye daha savaşa çıkmadan evvel, Talha ve Zübeyir Cemel savaşında, on üç bin kişi ile birlikte öldürüldüler. Onları sapıklık ve fasıklığa nisbet etmek, hiçbir müslümanın cür'et edemeyeceği şeylerden-dir. Ancak kalbinde hastalık olan, içinde pislik olan hariç.

Fukahanın bazısının Zorba/zalim sözünü Muaviye hakkında kullan-dığı şeklindeki rivayetlere gelince, şöyle denilmiş, 'Muaviye zorba imam idi', burdaki haksızlıktan murad, Ali'nin halifeliği vaktinde onun (Muaviye) halifeliğe hak sahibi olmamasıdır, sonu fasıklık ve sapıklık olan bir zulüm/haksızlık değildir; (bu şekilde tevil etmemiz) sözünün Ehli Sünnet vel Cemaat'in sözüne uygun olması içindir. Bununla beraber, istikamet sahipleri maksudun hılafını ifade edebilme vehmi olan lafızları kullanmak-tan sakınırlar. 'Hata ettiler' sözünün üzerine ziyade yapılmasına cevaz vermezler.

Nasıl zorba olsun? Halbuki Allah haklarında ve müslümanların hak-larında adil imam idi; Savaık isimli eserde böyle ifade edildiği gibi.

Muhakkak Nebevi hadislerde, sağlam isnadlar ile varid oldu ki, Nebi sallallahu aleyhi ve sellem Muaviye için dua etti; 'Allahım! Ona kitabı ve hesabı öğret, azabtan onu koru.' Başka bir mahalde ki duasında, 'Allahım! Onu hidayet edici ve hidayet bulmuş yap.' Sallallahu aleyhi ve sellem'in duası makbuldur.

İmamı Malik ki tebe-i tabiinden ve İmamı A'zam'ın muasırıdır, Muaviye ve Amr ibni As'a

sövenlerin öldürülmesi yolunda hüküm vermiş-tir. Bu husus geride geçmişti. Eğer o sövmeyi hak etmiş olsa, ona sövenin öldürülmesine niçin fetva versin. Bundan anlaşıldı ki, ona söven kişi büyük günah işlemiştir, bu yüzden öldürülmesine hükmetmiştir. Aynı şekilde ona sövmeyi, Ebu Bekir, Ömer ve Osman'a söven gibi yapmıştır. Netice olarak Muaviye radiyellahu anhu, asla sövülmek ve zemmedilme-ye layık değildir.

Ey Evlad! Muaviye şu işlerde tekbaşına değildi, belki tahminen ashabi kiramın yarısı bu hususta ona ortak idi. Eğer Ali (radiyellahu anhu) ya karşı savaşanlar, kafir veya fasık olsalar, dinin yarısından itimad kalkar ki bu din onların tebliği ile bize ulaşmıştır. Buna kimse cevaz vermez; ancak maksadı dini iptal etmek olan zındıklar hariç.

Ey Kardeş! Şu fitnenin yayılmasının sebebi, Osman radiyellahu anhu'nun öldürülmesi ve katillerin kısas edilmesini talep etmektir. Muhak-kak Talha ve Zübeyir (radiyellahu anhuma) Medine'den ilk çıkışlarında sebep ancak, kısasın gecikmesi idi, bu işte Aişe-i Sıddıka (radiyellahu anhâ) da onlara muvafakat etti. On üç bin ashabin öldürüldüğü Cemel vakası meydana geldi. Talha ve Zübeyir ki aşere-i mübeşşere'den olup her ikisi de bu savaşta öldürüldü.

Bundan sonra Muaviye Şam'dan çıktı ve onlara ortak oldu. Sonra Siffin harbi vakı oldu.

İmam Gazali açıkladı ki şu çekişmeler, hilafet işi için değildi, belki Ali'nin (radiyellahu anhu) hilafetinin başlangıcında kısası gerçekleştirmek içindi. İbni Hacer bu sözü, Ehli Sünnet'in itikadlarından kabul etti. Şeyh Ebu Şükür Salimi ki Hanefi alimlerinin büyüklerindendir, derki Muaviye'nin Ali ile münazaası, hilafet işinde olmuştu. Zira Nebi sallallahu aleyhi ve sellem Muaviye'ye şöyle buyurmuştu, 'İnsanlara melik/idareci olursan, onlara yumuşak davran.' Bu sözden dolayı Muaviye için hilafet hakkında bir tama' (arzu ve istek) hasıl oldu. Fakat o, bu içtihadında hatalı idi. Ali ise bunda haklı idi. (Allah hepsinden razı olsun.) zira o vakit, Ali'ni hilafet dönemi idi.

Şu iki sözün arasını uygun hale getirmek (şu izahla mümkün olur); münazaanın evvela kısasın tehiri sebebiyle olması mümkündür, bundan sonra hilafet işine tama' etmiş olur. Herbir içtihad mahallinde vakı olmuş olur. Eğer hatalı ise, sevaptan bir derece alır, haklı olan için ise iki derece, belki on derece vardır.

Ey Kardeş! Bu makamda en sağlam yol, Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'in (O'nun ve âlinin üzerine salat ve selam olsun) ashabının çekiş-melerini bahsetmekten susmak ve çekişmelerinden bahsetmekten geri durmaktır. Nebi sallallahu aleyhi ve sellem buyurdu, **ashabım arasında vakı olan çekişmelerden sakının!**

Yine buyurdu, **ashabım zikredilince susun!**

Yine Efendimiz aleyhisselam buyurdu, **Allah! Allah! Ashabım hakkında** (sakının), **onları hedef tutmayın.**

Yani, Allah'tan sakının, ashabım hakkında Allah'tan korkun. Onları, levm ve kötü konuşma oklarınıza hedef tutmayın.

İmam Şafi derki, bu sözü Ömer ibni Abdül Aziz'den nakledilmiştir, 'Şu bir kandır ki, Allah ellerimizi ondan temiz tuttu, biz de dillerimizi temiz turalım.' Bu sözden, onların hatalarını söylemenin ve hayırlının gayrısı bir sözle onları zikretmenin uygun olmadığı anlaşılır. Bu sözümü kabul et.

Yezid, saadetten uzaktır, fasıklar zümresindendir. Onun hakkında lanet etmemek, Ehli Sünnet katında kararlaştırılan kaide sebebiyledir; şöyleki, muayyen bir şahıs üzerine lanet yapılmaz, kafir olsa da. Ancak ölümünün küfür üzere olduğu kesin bilinen kişiye lanet yapılabilir. Ebu Leheb ve hanımı gibi cehennemlikler için olabilir. Yezid, laneti hak etmediğinden ona lanet edilmez manasında değil.

"Allah ve resulüne eziyet edenler, Allah onlara dünya ve ahiret-te lanet etti."

[\[1\]](#)

Bil ki, bu zamanda insanların ekserisi, imamet bahsi ile meşgul olduklarından, rafizilerin cahillerini ve bid'at ehlinin merdutlarını taklit ederek ashabı kiramı hayırla zikretmezler, onların yüce şahsiyetlerine münasebetsiz şeyleri isnad ederler, bu yüzden tarafımda malum olan bazı şeyleri mecburen yazdım ve ahbablara onu gönderdim.

Salat ve selam kendinin ve âlinin üzerine olan Efendimiz buyurdu, fitneler zahir olunca, veya şöyle dedi, bid'atlar (zahir olunca), ashabıma sövülünce, alim ilmini açıklasın, kim bunu yapmazsa Allahın, meleklerin ve bütün insanların laneti onun üzerine olsun. Allah onun ne tasarrufunu ve ne de adaletini kabul etmez.

[1] Bu ayeti kerime ile Yezid ve taraftarlarına lanetin cevazına delil getirmiştir. Ama lanetle meşgul olmaktansa salavat okumak tabiki efdaldır.